

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/289/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712219347
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6712219347.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa : Stredoslovenská energetika, a.s., so sídlom 010 47 Žilina, Pri Rajčianke 8591/4B, IČO : 36 403 008, zastúpený splnomocnenou Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom 811 08 Bratislava, Šoltésovej 14, IČO : 36 862 711, proti odporkyni : K. Z., narodená XX.XX.XXXX, bytom XXX XX T. K., K. XX/XX, o zaplatenie sumy 1 223,86 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa zo dňa 16.05.2013 proti rozsudku Okresného súdu Zvolen číslo konania 12C/25/2013-25 zo dňa 17.04.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým zamietol nárok navrhovateľa v časti zmluvnej pokuty v sume 71,37 eur a nákladov uplatnených ako príslušenstvo pohľadávky v sume 85,64 eur a vo výroku, ktorým súd trovy právneho zastúpenia navrhovateľovi nepriznal **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti zostáva rozsudok nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1 152,49 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne, zo sumy 203,07 eur od 06.10.2009 až do zaplatenia spolu s 9% úrokom z omeškania ročne, zo sumy 908,98 eur od 06.10.2010 do zaplatenia spolu s 9% úrokom z omeškania ročne, zo sumy 40,44 eur od 26.10.2010 do zaplatenia a povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 73 eur, všetko v mesačných splátkach 30 eur do 15-teho dňa v mesiaci od právoplatnosti rozsudku pod hrozbou straty výhody splátok. V prevyšujúcej časti uplatneného nároku, v časti zmluvnej pokuty v sume 71,37 eur a nákladov uplatnených ako príslušenstvo pohľadávky v sume 85,64 eur, súd návrh zamietol. Právnomu zástupcovi navrhovateľa náhradu trov konania voči odporkyni nepriznal. Súd konštatoval v odôvodnení rozsudku, že mal v konaní preukázané, že odporkyňa odoberala zo zariadenia pre verejný rozvod elektrickú energiu na odbernom mieste K. XX, XXX XX T. K., ČOM XXXXXXX, jednotlivými faktúrami jej navrhovateľ fakturoval úhrady spojené s dodávkou a distribúciou elektriny a to faktúrou č. 2009 2020 091011863 splatnou dňa 05.10.2009, faktúrou č. 2010 2020 091011493 splatnou dňa 05.10.2010 a faktúrou č. 2010 2020 101004547 splatnou dňa 27.10.2010, pričom odporkyňa zvyšok dlžnej sumy 1 152,49 eur neuhradila. Dňa 21.04.2011 odporkyňa písomne uznala, že dlhuje navrhovateľovi túto sumu a bola ju ochotná splácať v mesačných splátkach po 30 eur. Súd preto uložil odporkyni túto nespochybnú sumu istiny navrhovateľovi zaplatiť spolu s 9%-ným úrokom z omeškania od nasledujúceho dňa po splatnosti jednotlivých faktúr a to formou splátkového kalendára v súlade s ustanovením § 160 ods. 3 O.s.p. Pokiaľ ide o navrhovateľom uplatnenú zmluvnú pokutu v sume 71,37 eur, jej výšku odôvodnil navrhovateľ tarifnou odmenou advokáta určenej § 10 ods. 1 Vyhlášky 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za jeden úkon právnej služby. Súd v odôvodnení len v stručnosti konštatoval, že má za to, že takto vyčíslit' zmluvnú pokutu nemožno a teda že zmluvnú pokutu navrhovateľ nevyčíslil a právne neodôvodnil. Súd preto návrh v tejto časti nároku zamietol. Súd rovnako zamietol nárok aj v časti príslušenstva pohľadávky a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 85,64 eur v

súvislosti s vyhotovením uznania záväzku a dohody o splátkach. Súd opäť len v stručnosti konštatoval, že má za to, že takto príslušenstvo pohľadávky a náklady spojené s uplatnením pohľadávky nemožno vyčíslieť. Vyčíslenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky by bolo súčasťou trov konania, preto súd návrh aj v tejto časti zamietol. Následne súd rozhodol o náhrade trov konania a hoci navrhovateľ mal v konaní len čiastočný úspech, s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p. súd vyslovil, že neúspech mal navrhovateľ len v nepatrnej časti, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania. Súd priznal navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 73 eur pozostávajúcej zo súdneho poplatku, ktoré umožnil odporkyni splácať v mesačných splátkach za stanovených podmienok, avšak trovy právneho zastúpenia navrhovateľovi nepriznal, a to s poukazom na ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p., keď zohľadnil dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v nepriaznivej sociálno-ekonomickej situácii odporkyne.

Proti rozsudku okresného súdu v rozsahu nepriznania zmluvnej pokuty, nákladov uplatnených ako príslušenstvo pohľadávky a v časti nepriznania náhrady trov právneho zastúpenia podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Domnieva sa, že súd vec nesprávne právne posúdil, navyše rozhodnutie súdu ohľadom zamietnutia nároku v časti zmluvnej pokuty považuje za nepreskúmateľné pre absenciu riadneho zdôvodnenia. Odvolateľ, vychádzajúc z ustanovenia § 644 ods. 2 Občianskeho zákonníka, namietal zdôvodnenie rozsudku súdu ohľadom zamietnutia časti nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty a má za to, že zmluvná pokuta dohodnutá písomne v Uznaní záväzku a dohode o splátkach zo dňa 21.04.2011 je určená jednoznačne, nakoľko umožňuje určiť konkrétnu výšku zmluvnej pokuty. Rovnako nesúhlasí so záverom súdu, ktorý nepriznal nárok v časti vyčíslených nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, pričom podľa mienky súdu by tieto boli súčasťou trov konania. Pokiaľ sa súd nestotožnil s uplatnením sumy vo výške 85,64 eur ako nákladov uplatnených ako príslušenstvo pohľadávky, má za to, že ide jednoznačne o jeden úkon právnej služby v zmysle Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a už v návrhu na vydanie platobného rozkazu uviedol, že nemá námietku, aby táto suma bola priznaná v rámci náhrady trov konania. Taktiež odvolateľ namietal nepriznanie trov konania v časti trov právneho zastúpenia. Aplikácia ustanovenia § 150 O.s.p. vyžaduje výnimočnosť prípadu, avšak súd opomenul skúmať pomery odporkyne a súdu nebola daná právomoc svojvoľne rozhodovať o tom, či si účastník konania, ktorý mal v konaní úspech „zaslúži“ či „nezaslúži“ náhradu trov konania. Navrhovateľ súčasne poukázal na skutočnosť, že súd sa nezaoberal okolnosťami, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde, ako napríklad správanie účastníkov pred začatím súdneho konania. Má tak za to, že neboli splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p. Odvolateľ na základe uvedeného navrhuje, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že odporkyni uloží povinnosť zaplatiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu vo výške 71,37 eur, ako aj trovy právneho zastúpenia navrhovateľa a v prílohe si súčasne vyčíslil trovy prvo a druhostupňového konania.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že nesúhlasí, aby bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa. Jej finančná situácia je veľmi zlá, je na invalidnom dôchodku, z dôchodku má exekučné zrážky, spláca i ďalšie pôžičky, má náklady na lieky, diabetickú diétu, ostane jej tak mesačne len suma 59 eur. Situácia sa zmenila aj od júla 2013, pretože jej prišlo oznámenie zo Sociálnej poisťovne o tom, že jej nebudú vyplácať dôchodok v sume 317 eur mesačne, ale len v sume 301,65 eur mesačne, o čom priložila k vyjadreniu aj listinný dôkaz. Žije v spoločnej domácnosti s XX ročnou dcérou, ktorá je nezamestnaná. Ledva vyžije, veľakrát si nemá za čo kúpiť lieky, ktoré dennodenne potrebuje, pretože je ZŤP. Nesúhlasí s odvolaním, lebo nemá finančné prostriedky na úhradu 1 223,86 eur s príslušenstvom.

V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p. vo výroku, ktorým súd zamietol nárok navrhovateľa v časti zmluvnej pokuty v sume 71,37 eur a nákladov uplatnených ako príslušenstvo pohľadávky v sume 85,64 eur a vo výroku, ktorým súd trovy právneho zastúpenia navrhovateľovi nepriznal, zrušil a vec mu podľa ustanovenia § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti zostáva rozsudok nedotknutý.

Návrhom datovaným dňa 30.10.2012 sa navrhovateľ domáhal voči odporkyni zaplatenia sumy 1 223,86 eur s 9%-ným úrokom z omeškania špecifikovaným za jednotlivé obdobia omeškania (z ktorej sumy istina tvorila 1 152,49 eur, zmluvná pokuta sumu 71,37 eur), ako aj zaplatenia sumy 85,64 eur, v petite návrhu špecifikovaného ako „príslušenstvo pohľadávky“. Súd mal listinne preukázané, že navrhovateľ s odporkyňou uzatvorili Zmluvu o dodávke a distribúcii elektriny dňa 05.09.2008 na odberné miesto XXX

XX T. K. K. XX, ČOM : XXXXXXXX. Nárok uplatnený v danom konaní si navrhovateľ vyvodil z porušenia povinnosti odporkyne, ktorá odoberala zo zariadenia pre verejný rozvod elektrickú energiu na odbernom mieste K.. XX, XXX XX T. K., ČOM XXXXXXXX, pričom úhrady za odber a distribúciu elektrickej energie riadne a včas neplatila. Jednotlivými faktúrami jej navrhovateľ fakturoval úhrady spojené s dodávkou a distribúciou elektriny a to faktúrou č. 2009 2020 091011863 splatnou dňa 05.10.2009, faktúrou č. 2010 2020 091011493 splatnou dňa 05.10.2010 a faktúrou č. 2010 2020 101004547 splatnou dňa 27.10.2010, pričom odporkyňa dlžnú sumu 1 152,49 eur neuhradila. Odporkyňa písomne dňa 21.04.2011 uzatvorila s navrhovateľom Uznanie záväzku a dohodu o splátkach, v ktorej uznala, že dlhuje navrhovateľovi sumu 1 572,49 eur, ktorú na základe dohody mala splácať v mesačných splátkach po 30 eur na špecifikovaný účet.

Výška súdom priznanej istiny spolu s úrokmi z omeškania za jednotlivé obdobia omeškania neboli medzi účastníkmi konania sporné. Spornými v konaní zostali zvyšné uplatnené nároky na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 71,37 eur spolu s úrokom z omeškania, ako aj nárok na zaplatenie sumy 85,64 eur, ako „príslušenstvo pohľadávky“.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok prvostupňového súdu v rozsahu podaného odvolania a konštatuje také závažné procesné, i vecnoprávne nedostatky rozhodnutia, ktoré majú za následok nepreskúmateľnosť, neurčitosť a nepresvedčivosť rozsudku. V ustanovení § 221 ods. 1 O.s.p. sú citované vady, pre ktoré je nutné rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V zásade ide o vady, ktoré sú porušením základného práva účastníka na spravodlivý súdny proces, ktoré je zaručené Ústavou SR a ostatnými právnymi normami. Za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie je treba považovať aj nedostatok riadneho a presvedčivého odôvodnenia súdneho rozhodnutia, pričom v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. je nielen úplný, alebo i čiastočný nedostatok dôvodov rozhodnutia. Riadne a presvedčivo vyargumentované odôvodnenie súdneho rozhodnutia je logicky jedna z nevyhnutných podmienok preskúmateľnosti a zrozumiteľnosti rozhodnutia súdu, pričom súd je povinný jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 157 ods. 2 O.s.p.) a v neposlednom rade odôvodnenie musí nevyhnutne zodpovedať výroku rozsudku. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, lebo sa mu tým odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov a teda možnosť riadne konať pred súdom.

Takouto vadou je postihnutý aj odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu. Oprávnená je argumentácia odvolateľa, že súd, pokiaľ nárok zamietol v časti zmluvných pokút a v časti nároku na zaplatenie sumy 85,64 eur, žiadnym spôsobom nezdôvodnil svoje právne úvahy, ktoré ho viedli k tomuto záveru. Súd je povinný zdôvodniť, prečo, z akého zákonného dôvodu považoval nárok v časti uplatnených zmluvných pokút za nezákonný, odporujúci ustanoveniam Občianskeho zákonníka, teda z akých skutočností vychádzal, akými úvahami sa spravoval a na základe akých konkrétnych právnych argumentov považoval v tejto časti nárok za nedôvodný či nezákonný.

V článku II. bodu 2.4 Uznania záväzku a dohody o splátkach, je zmluvnými stranami vymienené, že dlžník je v prípade porušenia tejto povinnosti povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu veriteľa zmluvnú pokutu vo výške tarifnej odmeny advokáta určenej v zmysle § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb za jeden úkon právnej služby vypočítaný zo sumy 1 572,49 eur. V odôvodnení rozsudku, pokiaľ ide o zamietajúcu časť uplatneného nároku v časti zmluvnej pokuty v sume 71,37 eur, súd len v stručnosti uviedol, že ak výšku zmluvnej pokuty navrhovateľ odôvodnil tarifnou odmenou advokáta určenej § 10 ods. 1 Vyhlášky 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za jeden úkon právnej služby, má súd za to, že takto vyčísliť zmluvnú pokutu nemožno a teda že zmluvnú pokutu navrhovateľ nevyčíslil a právne neodôvodnil. Takéto odôvodnenie zamietnutia časti nároku však považuje odvolací súd za nepostačujúce. Súd je povinný rozvinúť svoje úvahy a jasne a výstižne v odôvodnení zhrnúť, prečo, z akých konkrétnych zákonných dôvodov a na základe čoho rozhodol a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď považoval spôsob takto vyčíslenej zmluvnej pokuty za nemožný.

Podľa ustanovenia § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Vychádzajúc z dikcie ustanovenia § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka a oboznámiac sa s konkrétnym zmluvným ustanovením obsiahnutým v čl. II. Bodu 2.4 Uznania záväzku a dohode o splátkach však odvolací súd konštatuje, že z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, prečo súd považuje tento spôsob dojednania zmluvnej pokuty za právne nemožný a nedovolený, keďže bez ďalšieho odôvodnenia prijal záver, že má za to, že zmluvná pokuta nebola vyčíslená a nie je navrhovateľom právne odôvodnená. Aj keď je nutné poznamenať, že tento konkrétny spôsob dojednania zmluvnej pokuty nie je zaužívaný, ani štandardný, avšak pokiaľ dikcia ustanovenia § 544 ods. 2 OZ určuje povinnosť zmluvnú pokutu dojednať písomne s tým, že v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia, súd musí zdôvodniť, prečo nemá za to, že takto možno platne dojednať zmluvnú pokutu, pokiaľ je celkom zjavne z jej obsahu zrejmý konkrétny a jednoznačný spôsob jej určenia. Stručné odôvodnenie rozsudku v tejto časti zamietnutého nároku, bez bližších právnych úvah, považuje odvolací súd za nedostatočné a nepreskúmateľné. Rovnako stručne a bez bližších a podrobnejších právnych úvah súd zamietol aj ďalšiemu časť nároku v časti uplatnenej pohľadávky vo výške 85,64 eur. V tejto časti je taktiež nutné považovať rozsudok súdu prvého stupňa za nepreskúmateľný pre nedostatočné zdôvodnenie rozsudku. Navyše, pokiaľ mal súd za to, že vyčíslené náklady spojené s uplatnením pohľadávky by boli súčasťou trov konania, nezdôvodnil potom, prečo ich ako trovy konania neposudzoval.

Rovnako je nutné prisvedčiť oprávnenosti aj odvolacej námietky týkajúcej sa rozhodnutia súdu o náhrade trov konania. Súd síce konštatoval procesný neúspech navrhovateľa len v nepatrnej časti nároku, v dôsledku čoho potom vyslovil, že mu vznikol nárok na náhradu trov konania, avšak priznal navrhovateľovi náhradu trov konania len v sume 73 eur, ako súdneho poplatku zaplateného v danom konaní. Náhradu trov právneho zastúpenia súd navrhovateľovi nepriznal a to z dôvodu nepriaznivej sociálno-ekonomickej situácie odporkyne, kde zohľadnil dôvody hodné osobitného zreteľa, vychádzajúc pritom z ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. Z obsahu spisu je však zrejmé, že súd neskúmal majetkovú a sociálnu situáciu odporkyne, vychádzal len z procesného vyjadrenia odporkyne prezentovaného na pojednávaní dňa 17.04.2013, na ktorom uviedla, že je na plnom invalidnom dôchodku, ktorý má v sume 317,86 eur, po zrážkach je zostáva mesačne suma 76,24 eur, z čoho platí za vodu 4,98 eur mesačne, poisťné v K. K. mesačne v sume 12,40 eur, za mobilný telefón mesačne platí 41,09 eur a spláca Provident pôžičku mesačne v sume 45 eur. Súd v odôvodnení rozsudku ohľadom výroku o trovách konania konštatoval vyjadrenie odporkyne, avšak je zrejmé, že bez predošlého skúmania majetkových a sociálnych pomerov odporkyne a bez verifikovania si jej tvrdení. Súd tak v odôvodnení rozsudku konštatoval skutočnosti, ktoré nemal v konaní žiadnym spôsobom preukázané a následne na základe nich aj rozhodol. Až v štádiu odvolacieho konania odporkyňa spolu s vyjadrením k odvolaniu navrhovateľa predložila súdu rozhodnutie Sociálnej poisťovne ústredie v Bratislave zo dňa 31.05.2013, z ktorého obsahu je zrejmá výška poberaného invalidného dôchodku, ako aj zrážky, ktoré sú jej z dôchodku zrážané a suma čistého vyplácaného dôchodku za mesiac. Je však potrebné podotknúť, že sociálne a majetkové pomery účastníka konania je nutné v konaní posudzovať komplexne, teda nielen v závislosti od výšky dosahovaného príjmu, ale aj s ohľadom na jeho celkovú majetkovú situáciu (napr. vlastníctvo nehnuteľností...). Pokiaľ teda súd prvého stupňa v konaní aplikoval ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. a v dôsledku toho nepriznal úspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania voči neúspešnej odporkyni, bolo jeho povinnosťou skúmať majetkovú a sociálnu situáciu odporkyne, pričom v čase vynesenia rozsudku súd rozhodol o trovách konania bez toho, aby mal svoje konštatovania obsiahnuté v odôvodnení tohto výroku akýmkoľvek spôsobom aj preukázané.

Odvolací súd bez toho, aby za daného stavu potvrdzoval či vyvracal oprávnenosť a zákonnosť uplatnených nárokov v danej veci, konštatuje nepreskúmateľnosť rozsudku pre nedostatok dôvodov ohľadom rozhodovania o merite veci a pre nepreukázanie skutkových tvrdení, na základe ktorých rozhodol o trovách konania, v dôsledku čoho odvolací súd po preskúmaní veci napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým súd zamietol nárok navrhovateľa v časti zmluvnej pokuty v sume 71,37 eur a nákladov uplatnených ako príslušenstvo pohľadávky v sume 85,64 eur a vo výroku, ktorým súd trovy právneho zastúpenia navrhovateľovi nepriznal, podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p. zrušil a vec mu podľa ustanovenia § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti zostáva rozsudok nedotknutý.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.